πρεπε νὰ πῆ καὶ τί νὰ κάνη.

Ὁ Κιόσι Γιαμανότο λοιπὸν μὲ τὶς συμβουλὲς τῆς γυναίκας του κατώρθωσε νὰ ξαναπάρη τὴ θέσι του στὸ ναυτικὸ μὲ ἀνώτερο βαθμὸ καὶ νὰ συμπαιλωθῆ μὲ τὴν Σκεγένειά του. Κι' ἡ ζωή τους ἀπὸ ἐδῶ καὶ μπρὸς ἦταν σὰν ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ μαγικὰ ὄνειρα. Ὁ ἄντρας τῆς Γκέϊσας ἔκανε πανισχύρους φίλους, διακρίθηκε σὲ διάφορες ἀποστολὲς καὶ τέλος, μὲ τὰ χρόνια, ἔφτασε στὸ βαθμὸ τοῦ ναυάρχου, ἔγινε δεκτὸς στὴν τάξι τῶν εὐγενῶν μὲ τὸν τίτλο τοῦ κόμητος καὶ διορίσθηκε αὐτοκρατορικὸς σύμβουλος στὴν Αὐλὴ τοῦ Μικάδου!

Ἡ Καζουκὲ-Σάν, καθ' ὅλη αὐτὴ τὴ θριαμβευτικὴ ἄνοδο τοῦ ἀγαπημένου της στὰ πιὸ ὑψηλὰ ἀξιώματα, προτιμοῦσε νὰ μένη στὴ σκιά. Τῆς ἄρεσε νὰ μιλῆ μὲ τοὺς πολιτικοὺς καὶ τὶς μεγάλες προσωπικότητες ποὺ ἐπισκέπτοντο σπίτι της, μὰ ἀπέφευγε πάντα τὶς γυναίκες. Ἤξερε πολὺ καλὰ ὅτι δὲν τῆς συγχωροῦσαν τὴν ταπεινὴ καταγωγή της. Ἡ Εὔα εἶνε πάντα Εὔα σ' ὅλες τὶς χῶρες τοῦ κόσμου...

Κι' ὡστόσο ἡ θέσις τοῦ Γιαμανότο τῆς ἔδωσε τὸ δικαίωμα, σύμφωνα μὲ τὴν ἐθιμοτυπία, νὰ βρίσκεται ἀμέσως μετὰ τὶς πριγκήπισσες ἐξ αἵματος! Μιὰ ἡμέρα τέλος, ὑποχωρῶντας στὶς ἐπίμονες προτροπὲς τῶν μεγάλων κυριῶν τῆς ἀριστοκρατίας, ἡ Καζουκὲ-Σάν, πῆρε τὴν ἀπόφασι κι' ἔκανε τὴν ἐμφάνισί της στὴν Αὐλὴ τοῦ Μικάδου.

Μὰ ἡ μεγαλοπρέπεια κι' ἡ τιμὲς αὐτῆς τῆς ζωῆς δὲν τὴν ἐνθουσιάζονε. Ἡ ἄλλοτε Γκεῖσα τοῦ «Κήπου τῆς Χαρᾶς» προτιμοῦσε τὸ ἥσυχο σπίτι της, ὅπου ζοῦσε εὐτυχισμένη μὲ τὸν ἄντρα της καὶ τὰ παιδιά της. Ἔπειτα εἶχε γεράσει πειὰ καὶ περνοῦσε τὸν καιρό της μὲ τὶς ἀναμνήσεις της. Ἡ μόνη τώρα φροντίδα της ἦταν ἡ ἀποκατάστασις τῶν παιδιῶν της.

Κι' ἀλήθεια, μερικὰ ἀπὸ τὰ κορίτσια της παντρεύτηκαν σὰν πριγκήπισσες. Ἕνα ἀπ' αὐτὰ εἶνε γυναῖκα τοῦ ναυάρχου Τακαραμπέ, πρώην ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν. Ὅσο γιὰ τὸ γυιό της, εἶνε σήμερα ἕνας ἀπὸ τοὺς καλύτερους ἀξιωματικοὺς τοῦ ἰαπωνικοῦ ναυτικοῦ.

Ὅταν πέθανε λοιπὸν ἐδῶ καὶ λίγο καιρὸ ἡ κόμησσα Γιαμανότο, σὲ ἡλικία 73 χρόνων, ὅλη ἡ Ἰαπωνία ἐπένθησε αὐτὴ τὴν ἀξιοθαύμαστη γυναῖκα, ποὺ ἀπὸ ψτωχὴ κόρη ἑνὸς ψαρᾶ ἔγινε ὄχι μόνο περίφημη Γκεῖσα, ἀλλὰ κι' ἔφτασε νὰ παραστέκεται μὲ τὶς πριγκήπισσες στὴν Αὐλὴ τοῦ Μικάδου.

Μὰ δὲν εἶνε μόνο ὁ αὐτοκρατορικὸς σύμβουλος Γιαμανότο, ποὺ μὲ τὴ βοήθεια μιᾶς Γκεῖσας ἔφτασε στ' ἀνώτερα ἀξιώματα τοῦ κράτους. Ἄλλοτε, πολλὰ ἐξέχοντα πρόσωπα παντρεύτουσαν Γκεῖσες γιὰ νὰ τοὺς βοηθοῦν μὲ τὶς συμβουλές τους καὶ μὲ τὴν ἐξυπνάδα τους. Ὁ μαρκήσιος Κάσφον Γνόνιε, ὁ πρίγκηψ Χιρομπροῦνι Χίτο, ποὺ ἑτοίμασε τὸ ἰαπωνικὸ σύνταγμα κι' ἔγινε πολλὲς φορὲς πρωθυπουργός, ὁ πρίγκηψ Ἀριτόμο Γιάμα Γκάτα, ὁ διοργανωτὴς τοῦ ἰαπωνικοῦ στρατοῦ, ὁ μαρκήσιος Τουτάρο Καμοῦρα, ὁ μεγαλείτερος ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἰαπωνίας, ὁ πρωτεργάτης τῆς συνθήκης τοῦ Πόρτσμουθ, ὁ πρίγκηψ Τάρο Κατσοῦρα καὶ τόσοι ἄλλοι παντρεύτηκαν Γκεῖσες, ποὺ τὶς εἶχαν γνωρίσει στὰ εὔθυμα καὶ μυρωμένα τεϊοποτεῖα.

Ὁ Τσέχωφ

Ὅλοι τους λοιπὸν ἔλεγαν πάντα ὅτι παντρεύτηκαν πολὺ νέοι κι' ὅτι χρωστοῦσαν κατὰ μέγα μέρος τὴν ἐπιτυχία τους στὶς ἔξυπνες γυναῖκες τους.

Η. Γ. ΟΥΑΤΣΟΝ

ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΡΝΑ Η ΩΡΑ

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ

Μιὰ κυρία ἐννενῆντα χρόνων, ἔλεγε κάποτε στὸ Φοντενέλ, ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν ἴδια ἡλικία:

—Ὁ χάρος μᾶς λησμόνησε...

—Σούτ!.. Μὴ μᾶς ἀκούσῃ καὶ μᾶς θυμηθῆ... τῆς ἀπάντησε ὁ διάσημος συγγραφεύς.

* * *

Στὸ Κακουργιοδικεῖο.

Ὁ πρόεδρος.— Κατηγορούμενε, ἐξήγησε στοὺς κ. ἐνόρκους γιατὶ ἔρριξες τὴν πεθερά σου στὸ ποτάμι.

Ὁ κατηγορούμενος. — Γιὰ τὸ καλό της, κύριε πρόεδρε. Ἡ μακαρίτισσα ἦταν νευρική καὶ οἱ γιατροὶ τῆς ἔλεγαν ὅτι ἡ... ψυχρολουσίες θὰ τὴν ὠφελήσουν!

* * *

Ὅταν ὁ Μέγας Πέτρος ἐπεσκέφθη τὴ Σορβόννη καὶ εἶδε τὸ ἄγαλμα τοῦ καρδιναλίου Ρισελιέ, φώναξε, ἀγκαλιάζοντας τὸ βάθρο του:

—Ὦ! μεγάλε Ρισελιέ, ἂν ζοῦσες σήμερα, θὰ σοῦ ἔδινα τὸ μισὸ βασίλειό μου γιὰ νὰ μὲ μάθης νὰ κυβερνῶ τὸ ἄλλο μισό.

ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΤΣΕΧΩΦ

(Ἄρθρο τοῦ Μπῶμον Γοῦδσγοθ)

Στὴ μικρὴ πόλι Γιάλτα, ἐπὶ τῆς νοτίας παραλίας τῆς Κριμαίας, βρίσκεται τὸ σπίτι ὅπου ἐπέρασε τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του ὁ μέγας Ρῶσσος διηγηματογράφος Ἀντώνιος Τσέχωφ, ἀποτραβηγμένος ἐκεῖ μετὰ τὴν ἀρρώστεια του, τὸ στηθικὸ νόσημα ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔπασχε.

Τὸ σπίτι αὐτὸ εἶνε χτισμένο δίπλα στὸ ποταμάκι ποὺ διασχίζει τὴ Γιάλτα, κοντὰ στὴν ἄλλοτε ἔπαυλι τῶν Τσάρων. Τὸ ἐξωτερικό του δείχνει πὼς κατοικεῖται ἀπὸ ἀνθρώπους εὐπόρους.

Μιὰ μικρὴ πόρτα ὁδηγεῖ ἀπὸ τὸ δρόμο σ' ἕνα κῆπο. Δεξιὰ βρίσκεται τὸ περίπτερο τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ. Ἀριστερὰ τὸ σπίτι. Στὴν πόρτα ὑπάρχει μιὰ μπρούτζινη ἐπιγραφὴ «ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΤΣΕΧΩΦ». Ἡ ἐπαυλις αὐτὴ εἶνε χτισμένη σὲ μιὰ πλαγιὰ καὶ ἀπὸ μακρυὰ δείχνει μεγαλείτερη ἀπὸ ὅ,τι εἶνε. Στὰ δρομάκια τοῦ κήπου εἶνε τοποθετημένα παγκάκια, ἀπ' ὅπου ἡ θέα τῆς κοιλάδος κάτω καὶ τῆς θαλάσσης παραπέρα εἶνε μαγευτικώτατη. Στὸ ἐσωτερικὸν τοῦ σπιτιοῦ δὲν μπορεῖ νὰ ἐπισκεφθῆ κανείς, παρὰ μόνον τὸ διαμέρισμα ὅπου κατοικοῦσεν ἄλλοτε ὁ Τσέχωφ καὶ τὸ ὁποῖον ἡ σοβιετικὴ κυβέρνησις τώχει μεταβάλει τώρα σὲ μουσεῖο. Στὰ ἄλλα διαμερίσματα μένουν σήμερα ὁ ἀδελφὸς τοῦ συγγραφέως Μιχαὴλ Τσέχωφ καὶ ἡ ἀδελφή τους Μαρία Παύλοβνα, ἡ ὁποία εἶνε διωρισμένη ἀπὸ τα Σοβιὲτ καὶ μισθοδοτεῖται ὡς ἔφορος τοῦ «Μουσείου Τσέχωφ». Ἡ Μαρία Παύλοβνα εἶνε περίπου πενῆντα ἐτῶν, καλοδιατηρημένη, ντυμένη κομψὰ καὶ μοιάζει σὰν ἀρχόντισσα. Ἦταν πολὺ νεώτερη ἀπὸ τὸν ἔνδοξον ἀδελφό της, ποὺ πέθανε 44 ἐτῶν, στὰ 1904.

Ἡ κρεββατοκάμαρα τοῦ συγγραφέως, ἡ τραπεζαρία, τὸ γραφεῖο του καὶ ἡ βεράντα, στὴν ὁποίαν ἔπαιρνε τὸ πρωΐ, τὸ γάλα του, ὅταν ἦταν καλὸς καιρός, ἔχοντας μπροστά του μιὰ ὑπέροχη θέα, ἀποτελοῦν τὸ «Μουσεῖο Τσέχωφ». Ἡ ἐπίπλωσις τῶν δωματίων εἶνε ἁπλῆ καὶ βαρεία, καὶ δείχνει γοῦστο μορφωμένου καλλιτέχνη.

Ἡ τραπεζαρία, στὸν τοῖχο τῆς ὁποίας εἶνε κρεμασμένη μιὰ προσωπογραφία τοῦ συγγραφέως, περιλαμβάνει ἕνα τραπέζι γιὰ ἕξη ἄτομα, μερικὲς καρέκλες, ἕνα μαῦρο πιάνο ἁπλό, πάνω στὸ ὁποῖον εἶνε ἀκόμα σκορπισμένα φύλλα καὶ τετράδια μουσικῆς, καὶ γραφεῖο ἐργασίας, καὶ μιὰ σαῖζλόγκ. Γύρω στὸ μεγάλο αὐτὸ τραπέζι τῆς τραπεζαρίας ἐκάθησαν πολλοὶ διάσημοι Ρῶσσοι συγγραφεῖς καὶ καλλιτέχνες, ὅταν ἔζοῦσεν ὁ Τσέχωφ καὶ τοὺς φιλοξενοῦσε. Ὁ Τολστόϊ, ὁ Γκόρκι, ὁ Στανισλάβσκι, ὁ Μπουνὶν κι' ἄλλοι. Πάνω ἀπὸ τὸ γραφεῖο τοῦ Τσέχωφ εἶνε κολλημένο ἕνα μεγάλο χαρτί, στὸ ὁποῖο εἶνε γραμμένες πολλὲς προφητικὲς φράσεις, ἀπὸ τὸ δρᾶμα του «Ἡ Τρεῖς Ἀδελφές». Στὸν τοῖχο εἶνε κρεμασμένο ἕνα δάφνινο στεφάνι ἀπὸ τὴν ἀποχὴ ποὺ ὁλόκληρος ὁ θίασος τοῦ θεάτρου τῆς Μόσχας, μ' ἐπ' κεφαλῆς τὸ νεαρὸ τότε σκηνοθέτη Στανισλάβσκι, ἐπῆγε στὴ Γιάλτα γιὰ νὰ παίξη ἕνα ἀπὸ τὰ δυσκολώτερα ἔργα τοῦ Τσέχωφ, τὸ «Γλάρο».

Τὸ γραφεῖο τῆς ἐργασίας τοῦ συγγραφέως, εὐλαβικὰ διατηρημένο, εἶνε ἀκόμα γεμάτο ἀπὸ τὴν «ἀτμόσφαιρα» τοῦ Τσέχωφ. Βλέπει κανεὶς ἀκόμα ἐκεῖ κ' ἕνα βαρὺ τραπέζι καὶ δρύϊνες καρέκλες, ὅπου καθόταν ὁ Τσέχωφ μὲ τὸν Τολστόϊ κ' ἔπαιζαν χαρτιά. Πάνω στὸ τραπέζι βρίσκεται ἕνας πελώριος δίσκος, γεμάτος μ' ἐπισκεπτήρια ὅλων τῶν ἐνδόξων συγγραφέων καὶ καλλιτεχνῶν τῆς Τσαρικῆς Ρωσσίας. Μιὰ μικρὴ φωτογραφία στὸν τοῖχο παριστάνει τοὺς γονεῖς τοῦ συγγραφέως. Ὁ πατέρας του ἦταν σκλάβος, γεωργὸς καὶ ἡ μητέρα του μικροαστή. Δίπλα εἶνε κρεμασμένη μιὰ φωτογραφία—ἐνσταντανὲ τοῦ Τολστόϊ, μὲ τὴν ὑπογραφή του ἀπὸ κάτω, φαρδειὰ—πλατειὰ βαλμένη. Μὰ ἡ πιὸ ἐνδιαφέρουσα φωτογραφία εἶνε ἡ φωτογραφία τοῦ θιάσου τοῦ Θεάτρου Μόσχας, μὲ τὸν Τσέχωφ στὴ μέση, τὴ στιγμὴ ποὺ διαβάζει ἕνα νέο του θεατρικὸ ἔργο. Στὴ φωτογραφία αὐτὴ διακρίνονται ὁ Στανισλάβσκι, ὁ Μάγερχολντ, καὶ ἡ γυναῖκα τοῦ Τσέχωφ, Ὄλγα Κνιοπέροβα.

Παραξενεύεται κανεὶς γιατὶ σ' ὅλο τὸ σπίτι δὲν βλέπει παρὰ ἕνα ντουλάπι μονάχα μὲ βιβλία. Μὰ ἡ Μαρία Παύλοβνα μᾶς ἐξηγεῖ πὼς τὰ χειρόγραφα τοῦ συγγραφέως μετεφέρθηκαν στὸ Μουσεῖο Λένιν στὴ Μόσχα, τὴν δὲ πλούσια βιβλιοθήκη του ὁ Τσέχωφ, λίγο πρὶν πεθάνη, τὴν ἐχάρισε στὴ μικρὴ πόλι ποὺ γεννήθηκε, στὸ Ταγκανρὸφ ἐπὶ τῆς Ἀζοφικῆς θαλάσσης.

Κοντὰ στὴ θάλασσα γεννήθηκε ὁ Τσέχωφ κ' ἤθελε νὰ πεθάνη κοντὰ στὴν ἴδια θάλασσα, στὴν Ἀζοφική. Μὰ ἐπειδὴ ἡ ἀρρώστεια του ἐχειροτέρευε, τὸν μετέφεραν γιὰ θεραπεία στὸ σανατόριο Βαντερβάϊλερ, στὴ Γερμανία, ὅπου καὶ πέθανε, ὕστερ' ἀπὸ λίγο, στὰ 1904.

ΜΠΩΜΟΝ ΓΟΥΔΣΓΟΘ